

Lovgivningen om Alderdomsforsørgelse er et saa stort, indgribende og omfattende Foretagende, at alle vi, der her ere til Stede, unge og gamle i Politikken, ere ude af Stand til for Øjeblikket at levere dette Arbejde, fordi vi ikke have tilstrækkeligt Materiale dertil, og fordi ikke en eneste af os har Kraft nok til at gennemtænke alle de utallige Kombinationer, der komme frem, saa snart man giver sig i Lag med disse Spørgsmaal. Saa snart man giver sig til at undersøge disse Spørgsmaal lidt nærmere, saa snart man ikke vil nøjes med den summariske Afklæring, som er foreslaaet af de to ærede Medlemmer, viser det sig, at der er saa mange Forhold, saa mange ejendommelige Hensyn, der maa tages, og igen Underhensyn, der maa tages under disse Hensyn, baade hvad angaar dem, der skulle nyde godt af Forslaget, Midlerne, der skulle tilvejebringes, og den Individualisation, der maa foregaa, naar man ikke griber til saa radikale og — tillad mig at sige det — saa overfladiske Midler, som ere foreslaaede af de to ærede Medlemmer. Naarlig er der et, som forekommer mig aldeles afgørende, saa snart man tager lidt nærmere fat paa Spørgsmaalet, det er det beslægtede og med Alderdomsspørgsmaalet sammenvoksede Invaliditetsspørgsmaal, det ser man overalt stikke sit Hoved frem, og det kan kun lidt nytte, at man bestæftiger sig med den ene flaeskeste Dvilling, naar man ikke ogsaa tager Hensyn til den anden. Jeg mener altsaa, at da Spørgsmaalet er af en saa uhyre Størrelse, og da man er uforberedt til at løse det, saa er det i Overensstemmelse med en sund og naturlig Praksis, at man i Stedet for at skrive en Lov derom med Overkrift: Alderdomsforsørgelse for det danske Folk, saa paa en beslægtet Lov gaar ind paa at prøve paa at komme ind paa Erfaringens Vej. Der er jo nemlig to Veje, ad hvilke vi skulle have Oplysning om disse Ting. Vi skulle prøve Sagen ad teoretisk Vej, ad Dervejelsens Vej, og i den Henseende vil jeg tillade mig at henvise til en Tanke, som allerede er kommen frem i Hr. Knudsens fortjensfulde Bog om Sygeforsørgelse og Alderdomsforsørgelse. Han foreslaar der i det sidste Kapitel, at der skulde nedsættes en stor Kommission — jeg veed ikke, om han tænker paa en parlamentarisk eller en af Regeringen nedsat Kommission, men det er ogsaa mindre vigtigt — der igennem aarelange Arbejder skulde undersøge alle disse indgribende og sammensatte Forhold. Jeg har senere af en af mine Venner hørt den samme Udtalelse, og jeg kan ikke nægte mig at fremdrage den. Det var altsaa en teore-

tisk Vej, men saa er der den praktiske Vej. Hvorledes skulle vi komme ind paa denne Sag ad praktisk Vej uden netop derved, at vi gøre et lille Eksperiment, og det er som saadant, jeg ønsker, at det, som her foreligger, maa blive betragtet som et Eksperiment, som et Forsøg i Retning af at komme frem til større Klarhed over det Spørgsmaal, som af alle Arbejderspørgsmaal sikkert er det vigtigste og vanskeligste og ligesom danner Blomsten af den hele Arbejderlovgivning. Det er ved at vænne mig til at betragte denne Paragraf paa denne Maade, at jeg fuldstændig har forsonet mig med, at den staar der. Men nu er der jo ogsaa det, at man siger, den er i sin Sammenføjning og Bygning saa løs og ubestemt, at det ikke er passende for en lovgivende Forsamling at aflevere et Arbejde af en saadan Bestaaenhed, at de, der skulle virke derefter, idelig og idelig maa opfaste det Spørgsmaal: Hvad skulle vi foretage, hvem hører ind under Loven, hvor langt have vi Ret til at gaa? Men der vil jeg gøre opmærksom paa et andet Forhold, som ogsaa synes at være et heldigt Forhold, og det er dette, at Paragraffen ikke trækker alt for skarpe Grænser. Netop paa Grund af vor Uvishedhed og Mangel paa Forberedelse er det ikke ilde, at Paragraffen har denne noget svævende Karakter. Dog maa jeg sige, at jeg haaber, at vi til 3dje Behandling skulle naa en noget skarpere Udformning, saa at der kommer en noget større Klarhed og Vejledning for Kommunalbestyrelserne. Saa er der blot et eneste Punkt tilbage, som jeg gerne vilde omtale. Det er denne ubestemte og begynderagtige Form, som det hele har. Det er jo en naturlig Fristelse for alle Folk, der ikke ville denne Sag vel, eller som kun ville den vel ad ganske andre Veje, til at kaste sig over den. Det forekommer mig, at jeg her for mit Dje ser akkurat det samme Fænomen, som jeg havde Lejlighed til at omtale ved Sukker- og Ulloven, og som jeg prøvede paa at illustrere ved en Sammenligning med den romerske Sagnfigur Remus. Der er her omkring denne Begyndelse til en Lovgivning, med Hensyn til det store Spørgsmaal, svage Mure opførte, eller man er i Færd med at opføre dem. De kunne ifølge Sagens Natur ikke strækkes synderlig videre og ikke hæves synderlig højere her, end de blive i Øjeblikket, men deraf følger ikke, at de ikke i Tiden skulle kunne vokse. Men jeg forstaar godt, hvorledes enhver Remus naturligvis føler sig fristet til i Kraft af sin indre Springkraft igen at gøre Spring over det, der er maalt og begyndende, men som netop ifølge Sagens Natur maa være maalt